

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาของคำว่า “ชุมชน” ที่จะได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชตาม
มาตรา ๕๕

แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๒

กรมวิชาการเกษตรมีหนังสือที่ กษ ๐๙๔๑/๕๖๔๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม
๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นว่า ชุมชนที่มี
สิทธิจะได้รับเงินช่วยเหลืออุดหนุนตามมาตรา ๕๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.
๒๕๕๒ หมายถึงเฉพาะชุมชนที่มากขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๔๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์
พืช พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือชุมชนอื่นที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนา
พันธุ์พืช เนื่องจากมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้นิยามไว้ว่า “ชุมชน” หมายความว่า
“กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง และได้ขึ้น

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๙๗๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามี
ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ มาตรา ๕๕ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัยและการพัฒนา
พันธุ์พืช
- (๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้อุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของ
ชุมชน

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

การบริหารกองทุนและการควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ
กำหนดโดย ความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

^๒ มาตรา ๔๔ บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดย
ต่อเนื่อง ซึ่งได้ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชที่เข้าลักษณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๓ อาจขอขึ้นทะเบียน
เป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่

คำขออย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) พันธุ์พืชที่ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนา และวิธีดำเนินการในการอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้น
- (๒) รายชื่อของผู้เป็นสมาชิกชุมชน
- (๓) สภาพพื้นที่พร้อมทั้งแผนที่สังเขปแสดงเขตพื้นที่ชุมชนและเขตติดต่อ

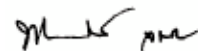
การยื่นคำขอและการพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้” ส่วนการขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามมาตรา ๔๔ กำหนดไว้ว่า ให้ชุมชนที่มีพื้นที่ชุมชนพื้นเมืองเฉพาะถิ่นอาจขอขึ้นทะเบียนเป็น

ชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรเห็นว่าหากตีความคำว่า “ชุมชน” ให้หมายถึงชุมชนที่ต้องขึ้นทะเบียนตามบทนิยามแล้ว การนำเงินกองทุนไปช่วยเหลือกิจการของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์

วิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชตามมาตรา ๕๕ จะหมายถึงเฉพาะชุมชนที่มีพื้นที่ชุมชนพื้นเมืองเฉพาะถิ่นและได้ขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเท่านั้น ทำให้กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชไม่สามารถนำเงินไปช่วยเหลือชุมชนอื่นตามความหมายธรรมดาได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้นิยามคำว่า “ชุมชน” ไว้อย่างชัดเจนแล้วในมาตรา ๓ ว่า “ในพระราชบัญญัตินี้... “ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง และได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งเป็นการให้ความหมายคำว่า “ชุมชน” ในพระราชบัญญัตินี้เป็นพิเศษต่างหากจากความหมายตามธรรมดา และมาตรา ๔๔ ก็ได้บัญญัติถึงการขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ด้วยแล้ว ทั้งไม่มีบทบัญญัติโดยกเว้นมิให้นำคำนิยามดังกล่าวมาใช้กับคำว่า “ชุมชน” ในมาตรา ๕๕ ด้วย ดังนั้น คำว่า “ชุมชน” ตามมาตรา ๕๕ จึงต้องมีความหมายตามที่ได้นิยามไว้ในมาตรา ๓ นั้นเอง

(นางสาวพรทิพย์ จਾਲะ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๕